

Wypas danieli sposobem na leśno-pastwiskowe zagospodarowanie słabych gruntów

www.eurafagroforestry.eu/afinet/

Wykorzystanie użytków rolnych w Polsce jest ograniczone głównie na skutek niekorzystnych warunków glebowych oraz dużego rozdrobnienia działek – około 60% tych gruntów jest zajęte przez lekkie i bardzo lekkie gleby a obszar użytków rolnych nie wykorzystywanych rolniczo stanowi około 2 miliony hektarów (14% gruntów rolnych). Z tego powodu, w wielu przypadkach hodowla jeleniowatych może być ciekawą alternatywą dla Polskich rolników.

Daniel zwyczajny (*Dama dama*) jest gatunkiem, przystosowanym do mozaikowego krajobrazu rolno-leśno-łąkowego, cechującego się zróżnicowaniem bazy paszowej, jest również bardziej odporny na choroby i pasożyty niż jeleni szlachetny. W celu zapewnienia zwierzęciu dobrostanu, wypas powinien być prowadzony na zróżnicowanym terenie, obejmującym obszary leśne i zadrzewienia, należy umożliwić łatwy dostęp do świeżej wody. Optymalna obsada w systemach rotacyjnych powinna wynosić 5-15 zwierząt/ha, w zależności od jakości pastwiska. Zaleca się ogrodzenie pastwiska siatką o wysokości co najmniej 2 metrów oraz zainstalowanie pastucha elektrycznego w dolnej części siatki. Na kwaterach należy ustawić paśniki z dodatkową paszą, lizawki oraz osłony przeciwwietrzne. Należy również zaplanować odłownie. W porównaniu do innych udomowionych zwierząt kopytnych, poziom nawożenia pastwiska jest niski, co ogranicza stratę składników pokarmowych, dodatkowo można ją ograniczyć przez wprowadzenie roślin drzewiastych. Wypas można połączyć z tradycyjnymi sadami lub produkcją wysokogatunkowego drewna (jelenie odżywiają się żołędziami), ale drzewa powinny być chronione przed zgryzaniem czy spałowaniem. Liście i pędy orzechów laskowych, bzu, jarzębiny, buka czy wierzby są chętnie zjadane przez zwierzęta. Kora berberysu poprawia dobrostan jeleniowatych i ich produktywność. Ogólnie, im bardziej zróżnicowana roślinność, tym lepsza jakość mięsa. Badania ekonomiczne pokazują, że zysk netto z hodowli danieli jest wyższy lub porównywalny z hodowlą bydła mięsnego. Ponadto, łagodnie usposobienie danieli może zachęcić do ich posiadania w gospodarstwach agroturystycznych, co przyciąga gości.

Daniel zwyczajny (Źródło: Wikipedia)

Więcej informacji:

Karpowicz A., 2012. *Fermowy chów jeleni i danieli*. MODR Karniowice.

Kilar J., Ruda M., Kusz D., 2016. *Ekologiczny chów i użytkowanie gospodarskich zwierząt jeleniowatych*. Ruthenus, Krosno.

Dr Robert Borek

*Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa –
Państwowy Instytut Badawczy w Puławach
(IUNG-PIB)*